

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ב"ל 21884-07-22

ב"ל 11210-07-21

11 אוגוסט 2024

לפני :

כב' השופטת יפית מזרחי-לוי

נציג ציבור (עובדים) מר אלדד שלם

נציג ציבור (מעסיקים) מר משה כפיר

התובעים :

1. עירית פרח ציטיאט לוי

ע"י ב"כ עו"ד נעמי שגב משולם

2. מיכל שרה יעקובי

3. אליהו יעקובי

ע"י ב"כ עו"ד צמח גרין

נגד

הנתבע :

המוסד לביטוח לאומי

ע"י ב"כ עו"ד שירלי צ'רניקר

1

2

פסק דין

3

4 לפנינו שתי תביעות שאוחדו לאור השאלה המשפטית המשותפת להן – אם על התובעים

5 לשלם דמי ביטוח מהכנסותיהם מהשכרת דירה בחו"ל.

6 הרקע הצריך לעניין ותמצית טענות הצדדים

7 1. ביום 21.1.21 קיבלה התובעת בתיק 11210-07-21 (הגב' ציטיאט), הודעה מהמוסד

8 לביטוח לאומי (המוסד) על שומה לשנת 2019 לפיה היא חויבה בדמי ביטוח בגין

9 הכנסותיה מהשכרת דירה בחו"ל.

10 2. ביום 2.12.21 קיבלו התובעים בתיק 21884-07-22 (מר וגב' יעקבי) הודעה דומה על

11 השכרת נכסים בחו"ל לשנים 2014-2020.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ב"ל 21884-07-22

ב"ל 11210-07-21

11 אוגוסט 2024

- 1 במסגרת ההליכים שלפנינו, טענו התובעים שהכנסתם מהשכרת דירה בחו"ל אינה
2 הכנסה מעסק ולפיכך פטורה מדמי ביטוח לאומי.
- 3 המוסד מצדו לא התייחס בכתב ההגנה שהוגש מטעמו, בשני התיקים, לשאלת סיווג
4 הכנסתם של התובעים. אולם הוא עמד על כך שקביעותיו ביחס להכנסות התובעים
5 מדירותיהם בחו"ל התקבלה כדין. לטענת המוסד, הדין הרלוונטי במועד קביעת השומה
6 לתובעים היה שהכנסתם חייבת בדמי ביטוח לאומי. זאת, שעה שהתובעים לא בחרו
7 למסות את דירתם לפי סעיף 122א לפקודת מס הכנסה.
- 8 ביום 15.2.24 התקיים דיון מקדמי במסגרתו הובהר כי אין מחלוקת עובדתית
9 בתיקים. הוחלט שעל המוסד להודיע ככל שיש לו מחלוקת עובדתית כזו או אחרת,
10 לרבות ביחס למהות השכרת הנכסים ולתקן את כתב הגנתו בהתאם. וכי ככל שאין
11 מחלוקת עובדתית יסכמו הצדדים את טענותיהם.
- 12 ביום 3.3.24 הודיע המוסד שהוא מבקש לקבוע את התיק לסיכומים וניתנה החלטה
13 בהתאם.
- 14 **תמצית סיכומי הצדדים**
- 15 לטענת התובעים השאלה המשפטית ביחס לחבות דמי הביטוח שצריך לשלם בגין
16 הכנסה מהשכרת דירה בחו"ל כבר נידונה והוכרעה בפסק דין של בית הדין הארצי מיום
17 4.1.22 בתיק עב"ל (ארצי) 60019-12-20 המוסד לביטוח לאומי - ברוך מרדכי אולך,
18 שקבע כי אין חבות (עניין אולך). בעניין אולך נקבע כי כל עוד שההכנסה משכירות
19 הדירה בחו"ל אינה הכנסה מעסק, אין זה משנה המסלול שהם בחרו למסות את הדירה
20 לפיו (לפי סעיף 122א או 121 לפקודה), ההכנסות פטורות מדמי ביטוח.
- 21 לטענת המוסד, פסיקתו של בית הדין הארצי בפסק דין אולך היא שגויה ובלאו הכי
22 תחולתו היא פרוספקטיבית וחלה ממועד פרסומה, כך שהיא אינה חלה על התובעים.
23 לתמיכה בטענתו הסתמך המוסד על פסק הדין שניתן בתיק ת"צ (תל אביב-יפו) 49282-
24 12-20 יצחק זאב סלובייצ'יק - המוסד לביטוח לאומי (9.6.24) (עניין סלובייצ'יק)
25 שקיבל את טענתו כי פסק הדין בעניין אולך הוא פרוספקטיבי. משכך, טען המוסד, אין
26 להחיל את פסק דינו של בית הדין הארצי בעניין אולך על עניינם של התובעים.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ב"ל 21884-07-22

ב"ל 11210-07-21

11 אוגוסט 2024

דיון והכרעה

- 1
- 2 9. לאחר בחינת טענות הצדדים באנו לכלל מסקנה כי ההלכה שנקבעה בפסק דינו של בית
- 3 הדין הארצי בעניין אולך חלה בנסיבות ההליכים שלפנינו. להלן ננמק.
- 4 10. כאמור, טענת המוסד היא כי פסיקתו של בית הדין הארצי בעניין אולך היא בבחינת
- 5 "הלכה שיפוטית חדשה" שתחולתה הוא פרוספקטיבי.
- 6 11. נקודת המוצא העקרונית שנקבעה בפסיקה בעניין זה היא כי "הלכה שיפוטית חדשה
- 7 היא בעלת תוקף פרוספקטיבי (תחולה לעתיד) ורטרואקטיבי (תחולה בעבר) על
- 8 עניינים תלויים ועומדים" (ע"א 6407/14 הוועדה המקומית לתכנון ובניה כרמיאל נ'
- 9 אחמד מסרי (24.5.18)). בהתאם לנקודת מוצא זו נבחן להלן את המועדים הרלוונטיים.
- 10 12. פסק הדין האזורי, עליו ניתן פסק הדין הארצי בעניין אולך (ב"ל (אזורי י-ם) -08-25768
- 11 19 אולך – המוסד לביטוח לאומי), ניתן ביום 23.11.20. על פסק הדין הוגש הערעור
- 12 בבית הדין הארצי ביום 27.12.20.
- 13 13. ביום 21.1.21 (עבור הגב' ציטיאט) וביום 2.12.21 (עבור מר וגב' יעקבי) הודיע המוסד
- 14 לתובעים על קביעותיו ביחס לחבות דמי הביטוח הלאומי שעליהם לשלם בגין
- 15 הכנסותיהם מהדירות שהם משכירים בחו"ל.
- 16 14. היינו, קביעותיו של המוסד התקבלו לאחר שכבר שניתן בסוגיה פסק דין (בעניין אולך)
- 17 בבית הדין האזורי וטרם מתן פסק הדין שאישרו בארצי – שניתן ביום 4.1.22.
- 18 15. הגב' ציטיאט הגישה את תביעתה ביולי 2021 – כחצי שנה לאחר הקביעה לגביה וכ-9
- 19 חודשים טרם מתן פסק הדין בארצי. כלומר, במהלך הדיון בעניינה של הגב' ציטיאט
- 20 היה הערעור בעניין אולך תלוי ועומד.
- 21 16. מר וגב' יעקבי אמנם הגישו את תביעתם רק לאחר מתן פסק הדין בארצי, אך הקביעה
- 22 לגביהם ניתנה כשלושה חודשים בלבד לפני שפסק הדין ניתן (ביום 2.12.21). זאת, בזמן
- 23 שכבר הוגשו סיכומים בתיק והצדדים המתינו לפסק דין. עוד יש לציין כי ביום 8.11.21
- 24 (טרם קבלת הקביעה בדבר דמי הביטוח בעניינם של מר וגב' יעקבי) המוסד אף ביקש

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ב"ל 21884-07-22

ב"ל 11210-07-21

11 אוגוסט 2024

- 1 להשלים טיעונים לאור הערות בית הדין הארצי במהלך הדיון מיום 3.11.21 והשלכות
2 הרוחב של פסק הדין המסתמן (בפועל, בקשתו נדחתה וניתן פסק דין). היינו, המוסד
3 היה מודע לאפשרות שהערעור שלו יידחה ואף על פי כן הוא קבע שעל מר וגבי יעקבי
4 לשלם דמי ביטוח לאומי מהכנסותיהם מהשכרת הדירה בחו"ל, בניגוד לפסיקה של בית
5 הדין האזורי בעניין אולך.
- 6 17. יוצא אם כן שהמוסד הוציא את קביעותיו ביחס לתובעים בזמן שקיים פסק דין אזורי
7 המצוי בערעור, ולפיו הכנסות התובעים פטורות. המוסד התעלם למעשה מפסק דינו של
8 בית הדין האזורי בעניין אולך והוציא לתובעים הודעות בדבר שומת דמי ביטוח בגין
9 הכנסותיהם מהדירות בחו"ל בניגוד לפסק הדין. אף כי פסק דינו של בית הדין האזורי
10 טרם הפך לחלוט והוגש עליו ערעור, איננו סבורים שניתן לקבוע בהליכים שלפנינו כי
11 המוסד רשאי להסתמך על המצב משפטי שקדם להלכה שנקבעה בעניין אולך.
- 12 18. בהתאם לכך, אין מקום לסטות מנקודת המוצא שנקבעה בפסיקה - לפיה הלכה
13 שיפוטית חדשה תחול רטרואקטיבית על עניינים תלויים ועומדים. היינו, אף אם נקבל
14 את טענת המוסד שהפסיקה בעניין אולך היא בבחינת הלכה שיפוטית חדשה, אין בכך
15 כדי להביא לתוצאה לפיה היא לא תחול על עניינים של התובעים.
- 16 19. בנקודה זו ראוי לציין כי פסק הדין שניתן בעניין סלובייצ'יק (עליו הסתמך המוסד),
17 שקבע כי פסק הדין בעניין אולך אינו חל על אותו מקרה, ניתן ביחס לקביעת דמי ביטוח
18 שהתקבלה ביום 27.4.20 (ביחס לשנים 2012-2015). היינו, ביחס לקביעה שהתקבלה
19 טרם מתן פסק הדין בעניין אולך (בארצי וגם באזורי). על רקע זה, ומבלי להידרש
20 לנימוקיו של בית הדין האזורי שם, אין מקום להשוות בינו לבין עניינו כאן.
- 21 20. לצד פסק הדין בעניין סלובייצ'יק, ביום 12.12.23 ניתן פסק דין בתיק ב"ל (אזורי י-ם)
22 18846-02-21 אלכסנדר שטארק - המוסד לביטוח לאומי (עניין שטארק) שקבע, על
23 סמך פסק הדין בעניין אולך, כי שומת דמי ביטוח שהוציא המוסד בשנת 2019 ביחס
24 להכנסות מדירה בחו"ל בטלות:
- 25 "בפסק דין אולך, בית הדין הארצי לעבודה זן בכל הטענות שהעלה הנתבע
26 בהליך זה, ובכללן הטענה המעוגנת בלשונו של סעיף 350(א)(7), בהיסטוריה
27 של הפטור מדמי ביטוח על הכנסות משכר דירה שאינן בגדר עסק, שנקבע

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ב"ל 21884-07-22

ב"ל 11210-07-21

11 אוגוסט 2024

- 1 בשנת 2004, תוך סקירת הנחיות פנימיות של הנתבע בעקבות תיקון 103 לחוק
2 הביטוח הלאומי, לפיהן לעניין הכנסות מדמי שכירות למגורים בארץ 'לא חל
3 שינוי', אשר על כן, ובהתאם להלכה שנפסקה בעניין אולך, ובשים לב לכך
4 שכאמור בעניין אולך, הפטור מדמי ביטוח על הכנסות מדמי שכירות מחוץ
5 לישראל חוקק בשנת 2004 (סעיף 13 לפסק הדין), בית הדין נעתר לתביעת
6 התובע וקובע שהכנסות פאסיביות מנכס בחו"ל פטורים מתשלום דמי ביטוח
7 וכי בטלים קנסות שהושתו על התובע עקב איחור בתשלומם".
- 8 21. מעיון בפסק הדין בעניין שטארק עולה כי המוסד לא טען לתחולה פרוספקטיבית של
9 פסק הדין בעניין אולך. אולם הוגש ערעור על פסק הדין (עב"ל 31482-01-24), בין היתר,
10 בטענה שתחולת פסק הדין בעניין אולך היא פרוספקטיבית. כך או כך, שעה שקביעות
11 המוסד ביחס לתובעים יצאו לאחר פסק הדין באזורי בעניין אולך, אנו סבורים שיש
12 להחיל לגביהם את ההלכה שנקבעה.
- 13 22. זאת ועוד, ביום 14.11.22 דחתה כב' השופטת עידית איצבוקיץ (ז"ל) בתיק של הגב'
14 ציטיאט בקשה של המוסד לעכב את ההליך לאור ערעור שהוגש בתביעה ייצוגית -49282-
15 12-20 שעוסק, בין היתר, בסוגיית החיוב בדמי ביטוח בגין הכנסות משכירות בחו"ל.
16 הנחת המוצא מאחורי החלטה זו הייתה שפסק דין אולך חל על עניינה של הגב' ציטיאט
17 כך שאין טעם לעכב את הדיון. בקשת רשות ערעור שהגיש המוסד לבית הדין הארצי על
18 החלטה זו (בר"ע 65728-11-22), בין היתר, בטענה שתחולתו של פסק הדין בעניין אולך
19 היא פרוספקטיבית, אף היא נדחתה. אמנם, ביתה דין הארצי לא התייחס ישירות
20 לטענה בדבר מועד תחולתו של פסק הדין בעניין אולך. אולם יש להניח כי ככל שטענת
21 המוסד הייתה ברורה ומובנת מאליה, היה מקום להידרש אליה במסגרת החלטת
22 הדחייה.
- 23 23. אשר ליתר טענות המוסד – ראשית, טענת המוסד כי פסק הדין בעניין סלובייצ'יק היא
24 בבחינת מעשה בית דין ביחס להליך דנן, בהיותו פסק דין שניתן בתובענה ייצוגית, דינה
25 להידחות. אמנם, הלכה היא כי, לעניין השתק פלוגתא, אין צורך שפסק הדין יהא חלוט
26 (ר' י' קדמי בספרו על הראיות, חלק רביעי, עמ' 1595; כן ר' ע"א 100/87 סאלמה נ'
27 מתעב, פ"ד מו(2), 409 (15.3.92); ע"א 199-82 יעקב סניטובסקי נ' חברת החשמל
28 לישראל בע"מ, לט(1) 225 (10.2.85); ובספרה של ד"ר נ' זלצמן מעשה-בית-דין בהליך

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ב"ל 21884-07-22

ב"ל 11210-07-21

11 אוגוסט 2024

1 אזרחי, עמודים 246-247, 105 (1991)). אולם, בעניינינו, אין בפסק הדין שניתן בעניין
 2 סלובייצ'יק כדי להוות מעשה בית דין כלפי התביעות בהן אנו עוסקים. התביעה בעניין
 3 סלובייצ'יק הוגשה ביחס לקביעות שומת דמי ביטוח שהתקבלו 7 שנים לפני מועד
 4 הגשתה. לעומת זאת, התביעות שלפנינו הוגשו ביחס לקביעות שהוצאו לאחר מתן פסק
 5 הדין בעניין סלובייצ'יק. כמו כן, כאמור לעיל, השומות ביחס לתובעים שלפנינו יצאו
 6 לאחר מתן פסק הדין בעניין אולך, מה שמבחין אותן גם מבחינה משפטית מהעובדות
 7 והנסיבות הרלוונטיות בעניין סלובייצ'יק.

24.

8 דבר אחרון, אף כי טענת המוסד להתיישנות תביעתה של הגב' ציטיאט לא עלתה
 9 בסיכומי המוסד אלא רק ביחס לדרישות שנשלחו ליעקובי לאורך השנים, מצאנו לנכון
 10 לציין כי התיישנות ביחס לדמי ביטוח לאומי היא 7 שנים, כך שלא היה מקום לקבל את
 11 הטענה.

סוף דבר

25.

13 התביעות מתקבלות במובן זה שדין השומות שהוציא המוסד ביחס לחיוב הכנסות
 14 התובעים מדירותיהם בחו"ל להתבטל.

26.

15 לאור התוצאה ואופיו המסחרי של ההליך, המוסד ישלם את הוצאות התובעים בסך
 16 1,000 ₪ (בכל אחד מהתיקים – 2,000 ₪ סה"כ); ושכ"ט עו"ד בסך 5,000 ₪ (בכל אחד
 17 מהתיקים – 10,000 ₪ סה"כ).

18 ניתן היום, ז' אב תשפ"ד, (11 אוגוסט 2024), בהעדר הצדדים ויישלח אליהם.

מר משה כפיר,
נציג מעסיקים

יפית מזרחי – לוי,
שופטת אב"ד

מר אלדד שלם,
נציג עובדים

19
20